

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d. : 5 juli 2023
Commissievergadering d.d. : 28 juni 2023
Commissie : Algemene Commissie Kadernota
Portefeuillehouder : wethouder N. Heijink
Programmaonderdeel : 004. Overhead
004002. Financiën toezicht en controle
Registratienummer : Z1167444
Productiedatum : 11 mei 2023

Onderwerp

Dit voorstel gaat over de kadernota 2024 waarin de beleids- en technische uitgangspunten worden vastgesteld voor de ontwerpbegroting 2024 van de gemeente Bloemendaal.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2023

besluit:

1. De uitgangspunten voor de begroting 2024 (hoofdstuk 2 en 3) vast te stellen:
 - a. rekenrente op 3,5% te bepalen;
 - b. een loonontwikkeling van 4,6%;
 - c. indexering materiële- en subsidiebudgetten van 2,2%;
 - d. de overige inkomsten, heffingen, huren en belastingen worden verhoogd met 3,4%
(zie voor huren gemeentewoningen de tabel in de kadernota);
 - e. de parkeertarieven stijgen met € 0,15
 - f. de opbrengsten verkoop eigendommen (en andere activa) worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'afbouw schulden' voor zover de Flexibele Algemene Reserve hoger is dan 3% van het begrotingstotaal;
2. Kennis te nemen van de overige ontwikkelingen en investeringsplannen (hoofdstuk 4,5,6).

Aldus besloten in de openbare vergadering

van de raad der gemeente Bloemendaal,
gehouden op 5 juli 2023

De raad voornoemd, d.d.

de voorzitter,

de griffier,

Voorgesteld besluit

IDEM voorgesteld besluit hierboven.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Als voorbereiding op de begroting 2024 wordt de kadernota opgesteld. De kadernota 2024 wordt beleidsmatiger van opzet zodat er meer ruimte is voor meningsvorming in de raad. Het is de bedoeling om het zwaartepunt van de raadsbehandeling over de begroting van het volgende jaar te verleggen van het najaar naar voorjaar. Gezien het onzekere financieel perspectief is het echter lastig om richtinggevende keuzes te maken.

De gemeente is verplicht om een structureel, reëel en duurzaam materieel sluitende begroting te maken.

De gemeente heeft een groot grondgebied te onderhouden (bijvoorbeeld groen, riolering, wegen), vijf kernen met eigen wensen voor onderwijs- en sportfaciliteiten etc. en krijgt onvoldoende uit het gemeentefonds om dit op het huidige niveau te kunnen bekostigen. Bij uitvoering van de geplande investeringen dreigt het schuldenniveau op termijn buiten de kaders van de gemeenteraad te komen. Daarbij komt nog het financiële knelpunt van de oplopende kosten van het sociaal domein waarvoor de gemeente (vooralsnog) onvoldoende wordt gecompenseerd door het Rijk.

Er gelden kaders die door de Rijksoverheid zijn vastgesteld. Deze kaders zijn opgenomen in de Gemeentewet en in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Tevens is rekening gehouden met de kaders vanuit de provincie Noord-Holland (zie kaderbrief provincie Noord-Holland –nog niet beschikbaar-).

Het BBV bevat de regelgeving voor onder andere het opstellen van de begroting en jaarstukken, de financiële positie, waardering activa en informatie voor derden. Er wordt o.m. voorgeschreven dat het begrotingsstelsel van baten en lasten van toepassing is voor de gemeentebegroting en dat de begroting in structurele zin in evenwicht moet zijn. Dit houdt feitelijk in dat de jaarlijks terugkerende lasten gedekt moeten worden door jaarlijks terugkerende baten. De begroting bevat ook posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat hierbij om eenmalige zaken die het karakter van tijdigheid c.q. eindig doel hebben. In de regel zijn dat baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Deze worden aangemerkt als incidenteel. Echter de soort of de eigenschap van een begrotingspost gaat boven de 3-jaars termijn. Incidentele dekking van structurele lasten, bijvoorbeeld door aanwending van reserves, worden ook hiertoe gerekend. Verder zijn richtlijnen opgenomen in de Verordening financieel beheer Bloemendaal 2018 (ex art. 212 Gemeentewet).

Naast kaders wat betreft regelgeving, zijn er ook financiële kaders/uitgangspunten waarvan de raad gevraagd wordt om deze vast te stellen zoals rekenrente en inflatiepercentages. De begroting 2024 wordt digitaal ontsloten en zal compact en op hoofdlijnen zijn. Waar nodig worden de verplichte BBV-beleidsindicatoren aangevuld met facultatieve kengetallen.

Naast deze kaders doen zich ontwikkelingen voor waar de gemeente mee te maken heeft. Dat wordt beschreven in de kadernota in hoofdstuk 4 'Ontwikkelingen', 5 'Recapitulatie en samenvatting financieel' en hoofdstuk 6 'Investeringen'.

Beoogd effect

Beoogd wordt dat de gemeenteraad de technische uitgangspunten vaststelt waarmee de ontwerpbegroting wordt opgesteld, kennis neemt van actuele ontwikkelingen en de mogelijkheid heeft richting te geven aan beleid en financiële kaders.

Politieke keuzeruimte

Het is aan de gemeenteraad om een afweging te maken tussen financiële mogelijkheden en belangen aan de ene kant en inhoudelijke beleidsafwegingen aan de andere kant. Om de raad meer gelegenheid te geven voor kaderstelling en meningsvorming is het streven om de kadernota beleidsrijker te maken.

Gedachtegang

Argumenten

1. De uitgangspunten voor de begroting 2024 (hoofdstuk 2 en 3) vast te stellen
 - a. rekenrente op 3,5% te zetten;
Het gaat om het gemiddelde van de lening portefeuille
 - b. een loonontwikkeling van 4,6%;
Hier gaat het om het CPB cijfer prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (gemiddelde periode 2024 t/m 2027)
 - c. indexering materiële- en subsidiebudgetten van 2,2%;
Dit is het CPB cijfer prijs overheidsconsumptie, netto materieel (gemiddelde periode 2024 t/m 2027)
 - d. de overige inkomsten, heffingen, huren en belastingen worden verhoogd met 3,4%; Het gebruikte inflatiecijfer is het gemiddelde van de loonontwikkeling en index netto materieel $(4,632 + 2,187 = 6,819 / 2 = 3,409 \text{ -af rond } 3,4\text{-})$
 - e. de parkeertarieven stijgen a.g.v. prijsindexatie met € 0,15 tot € 4,65 per uur (3,4% van € 4,50 is € 0,153 verhoging, afgerond € 0,15 per uur)
 - f. de opbrengsten eigendommen (en andere activa) worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'afbouw schulden' voor zover de Flexibele Algemene Reserve hoger is dan 3% van het begrotingstotaal.
Om de schulden beheersbaar te houden worden incidentele baten uit verkoop activa gestort in de bestemmingsreserve afbouw schulden.
2. Neemt kennis van de ontwikkelingen en investeringsplannen (hoofdstuk 4, 5, 6)
Een aantal ontwikkelingen is van belang voor de voorbereiding van de begroting 2024, waarvan de raad kennis kan nemen en over kan besluiten bij de begroting 2024, wanneer immers de verdere uitwerking heeft plaatsgevonden en de kaders vanuit het Rijk bekend zijn. De raad wordt dus niet gevraagd om goedkeuring maar kan natuurlijk wel een zienswijze geven.

Kanttelingen

N.v.t.

Alternatieven

1.a/b/c/d/e/ Andere indexcijfers gebruiken.

De raad zou afwijkend kunnen besluiten wat betreft de te gebruiken inflatiecijfers, maar de CPB-cijfers zijn een objectieve en betrouwbare bron hiervoor, hoewel de cijfers mogelijk nog worden bijgesteld.

2. De raad wordt niet om een besluit gevraagd voor nieuwe voorstellen budget c.q. krediet beschikbaar te stellen, besluitvorming is aan de orde bij de behandeling van de begroting 2024 in het najaar.

Overwegingen van het college

Overwegingen zijn:

- De gemeente Bloemendaal wil zelfstandig blijven en een robuuste en slagvaardige gemeente zijn;
- Geen kapitaalvernietiging wat betreft gemeentelijke kapitaalgoederen (zoals wegen, openbare verlichting, riolering, groen);
- Baten en lasten in evenwicht alsmede schulden beheersbaar houden;
- We houden ons aan wet- en regelgeving, zoals de gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- De begroting is compact, toegankelijk, transparant en vergelijkbaar met andere gemeenten;
- De discussie in de raad bevorderen dat beleid/inhoud en afwegingen centraal staan en minder de discussie over proces/geld/regelgeving.

Middelen

Bij het opstellen van de begrotingen van de afgelopen jaren, was het vooral als gevolg van de ontwikkelingen in het sociaal domein steeds lastiger om de structurele baten en lasten te laten sluiten. De gemeente staat voor ingrijpende keuzes omdat het Rijk gemeenten onvoldoende bekostigt en de investeringsopgave groot is.

De Oekraïne crisis heeft, naast veel menselijk leed, ook financieel economische gevolgen. Veel mensen voelen zich hierdoor onzeker, wat direct of indirect gevolgen heeft voor de gemeente. De gemeente voert in medebewind een aantal taken uit voor het Rijk, maar gemeenten worden vaak slechts deels gecompenseerd. Derhalve is het financieel kader onzeker.

De gemeente staat voor een grote investeringsopgave voor wegen, riolering en onderwijshuisvesting. Deze brengen kapitaallasten met zich mee waarvoor de gemeente meer moet gaan lenen. Hiervoor is momenteel geen ruimte in de meerjarenbegroting waardoor de begroting onder druk komt te staan. Zie hiervoor verder 'financieel perspectief algemeen' op pagina 9 van de kadernota 2024.

De effecten van de mei circulaire 2023 zijn nog NIET bekend en ook de bij deze kadernota voorgestelde technische uitgangspunten zijn nog NIET doorgerekend.

Naar verwachting is in juni 2023 meer bekend en wordt in de zomer de ontwerpbegroting 2024 opgesteld op basis van de uitgangspunten in de kadernota 2024. Bij de behandeling van de begroting 2024 zullen de voorstellen verder worden uitgewerkt en onderdeel uitmaken van het begrotingsproces 2024 en volgende jaren.

Onderstaand kunt u de totalen vinden zoals die in de Kadernota 2024 worden voorgesteld.

Totalen aangevraagd in Kadernota 2024:

		<i>financiële consequentie structureel</i>	<i>Eenmalig 2024</i>	<i>Investering 2024</i>
TOTAAL:		€ 666.000	€ 503.000	€ 4.542.000
	<i>waarvan betrekking op kostendekkende exploitaties</i>	€ 0	€ 0	-€ 50.000
	<i>T.I.v. algemene middelen</i>	€ 666.000	€ 503.000	€ 4.592.000

De bijgestelde stand van de meerjarenbegroting 2023-2027 na ontvangst van de decembercirculaire 2022 en na eliminatie van de incidentele baten en lasten luidt als volgt:

MEERJARENBEGROTING 2023-2027 x €1.000	2024	2025	2026	2027
Stand meerjarenbegroting na vaststelling begroting 2023 in raad van 10 november 2022	425	1.463	-621	-615
- Gevolgen Septembercirculaire 2022	159	165	1.030	1.030
- Verbouwing IKC	-4	-4	-4	-4
BIJGESTELDE STAND meerjarenbegroting 2023-2027 na raadsbesluiten december en februari	580	1.623	405	411
Effect Decembercirculaire 2022	0	0	0	0
BIJGESTELDE STAND meerjarenbegroting 2023-2027 na verwerking Decembercirculaire 2022	580	1.623	405	411
Eliminatie opgenomen incidentele uitgaven en inkomsten	-146	-56	-56	56
BIJGESTELDE STAND meerjarenbegroting 2023-2027 na eliminatie incidentele baten en lasten	726	1.679	461	355
Effect nieuwe voorstellen kadernota 2024	-1.169	-666	-666	-666
Saldo per april 2023	-443	1.013	-205	-311

Omdat de gemeente dient te sturen op het structureel sluitend houden van de begroting is vooral het structurele beeld van belang. Indien de structurele aanvragen uit de kadernota gehonoreerd zouden worden, zou er sprake zijn van een 'structureel tekort' van ongeveer € 443.000 in 2024. Er is echter nog veel onbekend (vooral hoe de baten uit het gemeentefonds zich gaan ontwikkelen). Besluitvorming over nieuwe voorstellen bij de kadernota 2024 is niet aan de orde. Op basis van de door u vastgestelde uitgangspunten wil het college u in het najaar een sluitende ontwerpbegroting 2024 aanbieden.

Participatie

Participatie is niet aan de orde.

Communicatie

De kadernota wordt op de website gepubliceerd.

Samenwerking (Heemstede)

Het format kadernota is niet geharmoniseerd met de gemeente Heemstede.

Vervolproces/evaluatie

Vervolproces

De ontwerpbegroting wordt opgesteld op basis van de uitgangspunten van de kadernota en de besluiten en meningsvorming in de gemeenteraad.

Evaluatie

Jaarlijks wordt de P&C cyclus geëvalueerd met de auditcommissie en zo nodig worden aanpassingen doorgevoerd.

Bijlagen

- Kadernota 2024 (Z1167444)
- Investeringsprogramma (Z1167444)
- Kaderbrief financieel toezicht Provincie Noord-Holland (*Niet beschikbaar/wordt nagestuurd*)

Achterliggende documenten

Geen

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.